

א) נדרים לב: ג' ז"ב טו:
נדרים לב: מט: ג' ר"ה ו.
קנין פ"א מ"א [תולין
קלט. ערכין פ"א].
ד) [נדרים דף 7: ת"כ
וקרא סוף פרשת ג,
ה) נדה מג: ו' (נדרים
זבים פרק ה, ו' ת"כ
לב), ו' דברים כג כב,
ט) ה: י' זבים פ"א מ"ג,
ס) [ועי' מוספות ז"ק נא:
ד"ה זה ומוספות ז"ב טו:
ד"ה ריבאל, ל) מנחות
פב, מ) [ועי' מוספות
סגיגה ט. ד"ה אמאי
ומוספות ז"ק טז: ד"ה מי
קמין, ו) [נדרים ונענית
כהפ' מוספות מיון אחר
ועי' חוסי' שנת ס: ד"ה
אין, ס) מצודת פרשתא
ב ה"ו.

הגהות הב"ח

א) תוס' ד"ה דריסת
וכו' וסגולת הוא לומר
כן. נ"ב דריסת לומר לפי
זה דה"מ למיפדן
אלוהים שאין עושין כזה
אוכל הא לך קפדי וכי'
המס' נפק חזקה
הנמים: (ב) ד"ה אין
כן וכי' דכיון דלמך
הרי עלי הוי חובה
וי"ל:

תורה אור השלם

א) [נדרים דף על ראש
העלה ונדרה לו לכפר
עליו: ויקרא א. טז]
ב) ועשה אתם הפהן
אחד חמאת והאחד
עלה ויכפר עליו הפהן
לפני ה' מזובו:
[ויקרא טו, טז]
ג) וכי יטהר הזב מזובו
וכפר לו שבעת ימים
לטהרתו וכפרם בגדיו
ורחץ בשרו במים חיים
[ויקרא טו, יז]

ליקוטי רש"י

[נדפס בסוף המסכת]

הגהות וצייונים

א) [נדה לז ע"א ושם
איתא וי"א מנגעו אבל
בת"כ איתא וי"א מזובו
ונגעו ועיין בקרבן
אהרן] (גליקן: ז) נראה
דש' להוסיף אין, וכ"ה
ברע"ב [ולהלן בתחילת
הדבור הבא נוסף וי"א
דריסת וכו'] (ראש יוסף):
ג) צ"ל זוב (רש"י):
ד) בכת"ל נוסף וכו':
ה) בכת"ל סדר הדברים
ברבור זה כך הוא ה"ג
וה"א דין הוא אם
מטמא משכב ומושב
בשתי ראיות לא היא
טעון ספירת שבעה
בתמיה אחר שאמרת
שנים לטומאה כפ"ה
חומר וכו': ו) גי' רש"א
אדה"א דהתם מפרק
כו' ע"ש (גליקן: ז) צ"ל
דמיירי (באה"מ):
ח) צ"ל דסיפא
[גליקן: ט] צ"ל וי"ל
דמשום הכי (פורת)
יוסף, רש"י ע"ש:
י) נדצ"ל אה"א בין שלש
אמצעיות וכו' וכי:
כ) ס"א כבו [גליקן:
ל] תיבת "אלא" נראה
מיותר:

מגילה נקראת פרק ראשון מגילה ח.

נד א מ"י פ"ו מהלכות
נדרים הלכה ג סמג
לארץ רמב"ט טו"ע י"ד סימן
רכא סעף א:
נח ב מ"י פ"ד מהל'
מעשה הקרנות ה"ה
סמג עשין קפה:
נו ג מ"י שם הלכה ד:
נז ד ה מ"י פ"ג מהל'
ממוסרי כפרה הלכה ו
ופ"ו מהלכות איסורי ביאה
הלכה ז ס סמג עשין רכא:

רבינו חננאל

[מתני'] אין בין המודר
הנאה מחבירו למודר
הימנו מאכל אלא דריסת
הרגל וכלים שאין עושין
בהן אוכל נפש. כגון
בגדים וכיוצא בהן
דלמודר הנאה אסור.
דאוקימנא לך אליעזר
דחני אפילו ויתור אסור
במודר הנאה פ"י אפילו
דברים שדרך בני"א ליתור
עליהן כגון דריסת הרגלים
(וכלים שאין עושין)
בחרסם שאם יכנס אדם
ויהלך בה אין מקפדין
עליו וכיוצא בזה אפי'
כגון זה אסור. אבל למודר
ממנו מאכל דריסת הרגל
וכלים שאין עושין בהן
אוכל נפש כגון קערה
ותחוד וכן כיוצא בהן
מותר. הא כלים שעושין
בהן אוכל נפש כגון נפה
וכברה ריחים ותנור
וכיוצא בהן זה וזה שרין
שניהם אסורין: מתני'
אין בין נדרים לנדרות
כו'. הא לבל תאחר
דכתיב כי תתור נדר לה'
וגו' זה וזה שרין כלומר
אם יאחר בין הנדר ובין
הנדרה עובר משום בל
תאחר: תנן התם איהו
נדר האומר עלי עולה
איזו היא נדרה האומר
הרי זו נדרה ומה ביניהם
נדרים מתו' או נגנבו
חייבין באחריותן שנאמר
ונרצה לו לכפר עליו
דייקנן מעליו את שעליו.
כלומר אם אמר עלי חייב
באחריותו דכיון דאמר
עלי כמאן דרמי אכתפיה
דמי שחייב למסור למי
שחייב לו אבל הנדרה אין
חייב באחריותה: מתני'
אין בין זב הרואה ב'
ראיות לרואה ג' וכו'.
הא לענין משכב ומושב
וספירת ז' שהורין זה וזה
שרין דתניא או החתים
בשרו מזובו דייקנן
מדכתיב מזובו שמעינן
מינה אף מקצת זובו
מטמא משכב ומושב
להביא את שראה ב'
ראיות שיטמא משכב
ומושב. כל הטעון
משכב ומושב טעון
ספירת ז' כדתניא מזובו
וספר מקצת זובו נמי טעון
ספירת ז' להביא את
שראה ב' ראיות שטעון
ספירת ז'. מתני' מני ר'
סימאי היא דתני ר'
סימאי מנה הכתוב שנים
וקרא טמא שלש וקרא
טמא הא כיצד ב' לטומאה
ג' אף לקרבן פ"י מנה
הכתוב ב' פעמים זכות
זוב חזרו וקרא טמא
שנאמר איש איש כי יהיה
זב מבשרו זובו טמא הוא.
עוד חזר הכתוב אחר ומנה
שלש בזובו אחי זובו
שנים מזובו אחי ז' ג'
שנאמר וזאת תהיה
טומאתו בזובו וגו' אמר
אם בשנים טמא בשלש
לא כ"ש למה כתב עוד

אלא דריסת הרגל וכלים שאין עושין בהן אוכל נפש. למודר הנאה אסור בהן ומודר מאכל מותר במקום שאין משכירין אכל במקום שמשכירין צפרותה אסור אפי' במודר מאכל דלוחה פרוטה ראויה לקנות ממנה מאכל אכל כלים שעושין בהן אוכל נפש אסור אפילו צפרות משה פרוטה כיון דהוי אוכל נפש:

דריסת הרגל הא לא קפדי אינשי. קשה דהא צחוקת הצמים (ז"ב דף טו): קאמר בגמרא אלו דצרים שאין להם חזקה ואלו דצרים שיש להם חזקה וכו' מעמיד צהמה צחור אין להם חזקה ומוקי לה להם צחותפין דצהעמדה כדי לא קפדי ופרין והתן השותפין שנדרו הנאה זה מזה אסורין ליכנס צחור ומשני לה להם מיהו שמעינן לה מינה דלדריסת הרגל קפדי ולא קשה מההיא דהתם פרק"י צחור דצינה (דף לו:): דמשני התם ללולס לא קפדי ומני ר' אליעזר היא דלמא התם מיירי"י צחותפין אכל שאר אינשי ודאי קפדי אכל הכא קשיא דמיירי צחור צני אדם ואפי' הכי קאמר דלא קפדי ומיין ר"ת דהכא מיירי צחוקה דלא קפדי צה שום אדם וסצחור הוא לומר כן (ה) דומיא (דרישא"ב) דכלים שאין עושין בהן אוכל נפש דמיירי שאין משכירין כיוצא בהן דמוקמינן לה נדרים (דף זב:): כרצי אליעזר"ע:

אין בין נדר לנדרה. קשיא אמאי לא תני שנדרה צחה מן המעשר דכתיב (דברים טו) וזאת שלמים גזי מעשר ונדר אינו צח אלא מן המולין (ז) וכיון דלמך הרי עלי הוי נדר (ז) וי"ל דמן דהין (ז) לא תנא ליה משום דליירי צקרבן שהופרש כזב ואשמעינן דאין חילוק צעבודתן אכל צקרבן שלא הופרש פשיטא ליה שיש הרצה חילוקים אי נמי דתנא ושייר דוקא כדלמך צמרוצה (ז"ב דף טז: וס) מ"מ לא קשיא דצמסכת תענית (דף יג: וס) אשכחן אין צין דשייר דקאמר אין"י צין שלש אמונעיות וכי תימא תנא ושייר והא אין צין קתני דוקא וסצחור אין צין דווקא והא שייר תיבה ומשני אי משום תיבה לאו שיורא הוא מכל מקום משמע דאי הוה משיר ליה לא הוה קשיא ליה כלל אף על גז דקתני אין צין"ע:

ומה מצודת שאין מטמא משכב ומושב. וצחורת כהניס"ע תני שנטמא משכב ומושב ומושב רש"י צפסחים (דף טז: ד"ה זב) דהיינו לטמא אוכלין ומשקין אכל לא לטמא אדם וכלים כגון"ע זב עד

שחם היה זב ומנורע ופסק מזובו ולא נתרפה עדיין מנגעו וספר אין אומרים לו אין ספירה זו נקיות עד שיטהר אף מנגעו אלא מונה והולך מיד ועולה לו לספירת זב ולכשיתרפה מנרעתו יטבול מיד טבילה ראשונה של מנורע והיא עולה לו לטבילת נגעו וזובו ונטהר מלטמא משכב ומושב ולטמא כלי חרס צהיסט כדן זב ואף על פי שרין לספירת שבעה לנרעתו לענין אכילת קדשים וטבילה שניה כדכתיב צמנורע (ויקרא יד) ורחץ צמים וטהר ואחר יצא אל המחנה ויש צמחן לאלהו שבעת ימים והיה צום השביעי יגלח את כל שערו וגו' ורחץ [את] צמרו צמים וגו' אהני טבילה קמייתא לטהרו מלטמא משכב ומושב וכלי חרס צהיסט: מזובו וספר. להכי סמך ספירה אכל זב ללמדך שאף צבצל מקל"ת זב טעון ספירה לימד על זב צעל שתי ראיות"ע: לא"ע יהא טעון ספירת שבעה. צתמיה אחר שאמרת שמים כו' וה"ג הלל דין הוא אס מנטמא משכב ומושב זב טעון ספירת שבעה. צתמיה אחר שאמרת שמים כו' וה"ג הלל דין הוא אס מנטמא משכב ומושב זב טעון ספירת שבעה.

מתני' אין בין המודר הנאה, מודר הנאה חמור ממודר מאכל: דריסת הרגל. שהמודר הנאה אסור ליכנס לציתו והמודר מאכל מותר: וכלים שאין עושין בהן אוכל נפש. מותר להשאל למודר מאכל ודוקא צמקום שאין משכירין כיוצא בהן אכל צמקום שמשכירין כיוצא בהן תנן צהדיא"ל דאסור לכל הנאה שאם לא ההנהו זה היה מחסר צה פרוטה הנאה מאכל היא שהרי ראויה אותה פרוטה לקנות צה מאכל: גמ' הא לענין כלים שעושין בהן אוכל נפש. אסור אף צמודר מאכל ואפי' צמקום שאין משכירים: הא לא קפדי אינשי. ואמאי אסור צמודר הנאה: ויתור. דצר שהיה מותר לכל אדם ואינו מקפיד עליו: מתני' נדר ונדבה. מפרש צגמרא נדר האומר הרי עלי עולה ולחחר זמן הפרישה חייב צאחרותה נדרה האומר הרי זו ולא קבלה עליו: גמ' הא לענין ב"ל תאחר. ואף על גז דנדצה צקרה דצל תאחר"ע לא כתיבא הא מרצין ליה צמסכת ראש השנה"ע מגורה שוה: את שעליו חייב באחריותו. הכי דרש ליה לקרה ונרצה לו נדרו לכשימכר צהן הו"א נרצה אכל מקמי כפרה לא נרצה וצחור קרבן אמרתי לך צחורו שעליו והיינו עליו דקרא: מאי משמע. דעליו קבלת אחריות עליו: מתני' שתי ראיות. צום אחד או צמני ימים רעופים וכן שלש צום אחד או צשלשה ימים רעופין או שמים צום אחד ואחת למחר"ע: גמ' משכב ומושב. שכז או ישז על גז עשרה צגדים זה על זה כולן אצות הטומאה ואפילו לא נגע צהן ואילו נגע צצצר שאינו משכז ומושב אינו [אללא] ראשון לטומאה ואינו מטמא אדם וכלים אלא אוכלין ומשקין: וספירת שבעה. משיפסוק ררין למנות ז' נקיים קודם שיטבול ואם ראה זב צאחד מהן סתר כל המנויין: מנא הני מי"י. דשוין לטומאה ואין שוין לקרבן: מנה הכתוב שתיים. ואיש כי יהיה זב מצשרו זבז טמא הוא (ויקרא טו) הרי שתי יצות מנויות כאן וקראו טמא: שלש וקראו טמא. דכתיב וזאת תהיה טומאתו צובו רר צשרו את זבז או החמים צשרו מזובו (ס) הרי לך שלש וקראו טמא טומאתו היא: הא כיצד. אם משמים טמא למה פרט לך הכתוב שלש: שתיים לטומאה. לכל חומר טומאת קרי צעלמא: ראה שתיים. והרי כצר ירד לכל חומר טומאה ומי הו"א: לא

משמע. דעליו קבלת אחריות עליו: מתני' שתי ראיות. צום אחד או צמני ימים רעופים וכן שלש צום אחד או צשלשה ימים רעופין או שמים צום אחד ואחת למחר"ע: גמ' משכב ומושב. שכז או ישז על גז עשרה צגדים זה על זה כולן אצות הטומאה ואפילו לא נגע צהן ואילו נגע צצצר שאינו משכז ומושב אינו [אללא] ראשון לטומאה ואינו מטמא אדם וכלים אלא אוכלין ומשקין: וספירת שבעה. משיפסוק ררין למנות ז' נקיים קודם שיטבול ואם ראה זב צאחד מהן סתר כל המנויין: מנא הני מי"י. דשוין לטומאה ואין שוין לקרבן: מנה הכתוב שתיים. ואיש כי יהיה זב מצשרו זבז טמא הוא (ויקרא טו) הרי שתי יצות מנויות כאן וקראו טמא: שלש וקראו טמא. דכתיב וזאת תהיה טומאתו צובו רר צשרו את זבז או החמים צשרו מזובו (ס) הרי לך שלש וקראו טמא טומאתו היא: הא כיצד. אם משמים טמא למה פרט לך הכתוב שלש: שתיים לטומאה. לכל חומר טומאת קרי צעלמא: ראה שתיים. והרי כצר ירד לכל חומר טומאה ומי הו"א: לא משמע מקל"ת זב טעון ספירת שבעה. צתמיה אחר שאמרת שמים כו' וה"ג הלל דין הוא אס מנטמא משכב ומושב זב טעון ספירת שבעה. צתמיה אחר שאמרת שמים כו' וה"ג הלל דין הוא אס מנטמא משכב ומושב זב טעון ספירת שבעה.

ידענא כמה ראיות. האי מקל"ת דמשמע מהאי קרא לא ידעין מאי היא או שלש וארבע או שמים ושלש: לבישיפסוק מזובו. אין ררין ליטבול קודם ספירה אלא משיפסוק ימנה: הכי גרסינן צחורת כהניס מזובו וי"א מזובו ומנגעו. שאם היה זב ומנורע ופסק מזובו ולא נתרפה עדיין מנגעו וספר אין אומרים לו אין ספירה זו נקיות עד שיטהר אף מנגעו אלא מונה והולך מיד ועולה לו לספירת זב ולכשיתרפה מנרעתו יטבול מיד טבילה ראשונה של מנורע והיא עולה לו לטבילת נגעו וזובו ונטהר מלטמא משכב ומושב ולטמא כלי חרס צהיסט כדן זב ואף על פי שרין לספירת שבעה לנרעתו לענין אכילת קדשים וטבילה שניה כדכתיב צמנורע (ויקרא יד) ורחץ צמים וטהר ואחר יצא אל המחנה ויש צמחן לאלהו שבעת ימים והיה צום השביעי יגלח את כל שערו וגו' ורחץ [את] צמרו צמים וגו' אהני טבילה קמייתא לטהרו מלטמא משכב ומושב וכלי חרס צהיסט: מזובו וספר. להכי סמך ספירה אכל זב ללמדך שאף צבצל מקל"ת זב טעון ספירה לימד על זב צעל שתי ראיות"ע: לא"ע יהא טעון ספירת שבעה. צתמיה אחר שאמרת שמים כו' וה"ג הלל דין הוא אס מנטמא משכב ומושב זב טעון ספירת שבעה.

שלש ללמד כי בבי ראיות טמא הוא ופטר מן הקרבן בג' ראיות חייב אף בקרבן. ואקשינן ואימא שתיים לקרבן ולא לטומאה. כלומר בבי ראיות חייב קרבן אפי' שאינו טמא ובקרבן. ופרקינן לא דתניא וכפר עליו הכהן לפני ה' מזובו. מקצת זבים מביאין קרבן ומקצת אין מביאין קרבן. וה"ת כי בעל ב' ראיות מביא קרבן שאינו רואה אלא ג' אלא שכבר הקדים וראה ב' וכבר נתחייב בבי. ומכאן ולהבא אפילו ראה כמה אין חייב אלא קרבן אחד כו'. ואיצטרך לדרכי סימאי לברר כי בשתי ראיות נקרא טמא. ואיצטרך מזובו לדחות הקושיא שהקשו על רבי סימאי דאי לא מזובו הוה אמינא שתיים לקרבן שלש לקרבן ולטומאה כו'. ופשוטה היא:

